საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის სამახსოვრო ინსტრუქცია

MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYA SƏDRİNİN XATİRƏ TƏLİMATI

2020

MÜNDƏRİCAT

Məntəqə Seçki Komissiya sədrinin səlahiyyətləri 3

Səsvermədən bir gün əvvəl (30 oktyabr)
Məntəqə Seçki Komissiya sədrinin səlahiyyətləri 7

Səsvermə günü (31 oktyabr)
Məntəqə Seçki Komissiya sədrinin səlahiyyətləri 11

Məntəqə Seçki Komissiya sədrinin səlahiyyətləri

1. Məntəqə Seçki Komissiyanın iclası ilə bağlı səlahiyyətlər:

- Məntəqə Seçki Komissiyanın iclasını çağırırsınız;
- Məntəqə Seçki Komissiyanın iclaslarına rəhbərlik edirsiniz.

2. İnzibati vəzifələr:

- Komissiya sədrinin müavininə, komissiya katibinə və komissiyanın başqa üzvlərinə tapşırıq verə bilərsiniz;
- Səlahiyyət çərçivəsində əmr vermək hüququna maliksiz;
- Mərtəqə Seçki Komissiyasına daxil olan sənədləri və Məntəqə Seçki Komissiyasının adına gəlmiş korrespondensiyanı qəbul edir və öz qətnamənizlə bölüşdürürsünüz;
- Dairə Seçki Komissiyası qarşısında sənədlər, inventar və başqa materialların qəbul edilməsində, saxlanılması və təyinatına uyğun verilməsində məsuliyyət daşıyırsınız.
- Kütləviliyi təmin etmək məqsədilə nəzərə alın ki, məntəqədə nəzərəçarpan yerdən asılmalıdır:
  - Məntəqə Seçki Komissiyasının kontakt telefon nömrəsi və başqa rekvizitləri;
  - Məntəqə Seçki Komissiyasının fəaliyyətinə aid seçki administrasiyasının hüquqi aktları;
  - Məntəqə Seçki Komissiyasının və komissiya sədrinin sərancamları;
  - Seçicilərin vahid siyahısının ictimai məlumat üçün mövcud olan versiyası (divar siyahısı fotoşəkillərsiz), seçicilərin siyahısına dəyişikliklər daxil etmənin və qeyri-dəqiqlikləri şikayət etmək qaydası və müddəti.

DİQQƏT!

- Səsvermə günününə qədər ən geci iki gün qalmış dəqiqləşdirilmiş siyahıların son versiyası – ictimai informasiya üçün mövcud olunan – divar siyahısı sizə təqdim olunacaq.
- İctimai məlumat üçün ayrılmış divar siyahısının ilkin versiyasını götürməli və dəqiqləşdirilmiş siyahını eyni yerdən asmalısınız.

3. Yeni koronavirus (SARS-CoV-2) səbəb olduğu infeksiyanın (COVID-19) yayılmasının prevensiyası məqsədi ilə, səsvermə binasında keçiriləsi sanitariya-gigiyenik tədbirlər:

- Seçki məntəqəsinin açılmasından əvvəl və səsvermə nəticələrinin yekunlaşdırma prosesi başa çatdıqdan sonra səsvermə binası təmizlənməli və dezinfeksiyaedici məhlulla işlənilməlidir;
- Səsvermə günü ərzində səsvermə binasında tez-tez toxunulan səthlərin (o cümlədən qapı tutacaqları, iş masaları və s.) müvafiq qaydada və çirklənməsinə əsasən hər 3 saatdan bir təmizlənib dezinfeksiyası təmin edilməlidir. Bu məqsədlər üçün səsvermə günü səsvermə binaları fərdi qoruyucu vasitələrlə təchiz olunmuş təmizləyicilərlə təmin edilməlidir: birdəfəlik tibbi maska, xüsusi qalın əlcəklər (çoxdəfəlik), qoruyucu üz sipəri;
- Səsvermə günü üçün, səsvermə binasında olmaq hüququ olan bütün şəxslər tərəfindən istifadə edilən birdəfəlik salfetlər və ya digər istifadə olunan gigiyenik tullantılar üçün içində birdəfəlik plastik torba olan qapalı konteyner yerləşdirilməlidir. Tullantılar üçün mövcud olan torbanın götürülməsi və idarə edilməsi üçün birdəfəlik əlcəklərdən istifadə edilməli, lakin bu tullantıların vaxtında atılması təmizləyici tərəfindən təmin edilməlidir;
- Səsvermə günü, periyodik olaraq, gündə bir neçə dəfə, səsvermə binalarının təbii ventilyasiyası aparılmalıdır.

Səsvermədən bir gün əvvəl (30 oktyabr)
Məntəqə Seçki Komissiya sədrinin səlahiyyətləri

1. Səsvermə binasının təşkili ilə əlaqədar səlahiyyətlər:

- Səsvermə binasının təşkili üçün məsuliyyət daşıyırsınız. Nəzərə alın:
  - ☐ Yeni koronavirus səbəb olduğu infeksiyanın yayılmasının prevensiyası məqsədi ilə, səsvermə binasının girişinə dezobariyer (kollektiv mühafizə vasitələri) və əl dezinfeksiyası üçün lazım olunan ən azı 70%-li alkoqol tərkibli əli təmşləmək məhlul (səsvermə binasına girərkən və ya çıxarkən əli dezinfeksiya etmə məqsədi ilə) yerləşdirilməlidir.
  - ☐ Seçicilərin qeydə alınması üçün yer ayrılmalı və qeydiyyatçıların sayına müvafiq olaraq masalar yerləşdirilməlidir.
  - ☐ Səsvermə binasında hər 500 seçici üçün ən azı bir səsvermə kabinəsi quraşdırılmalıdır (lazım olduğu təqdirdə MİM olan seçicilər üçün adaptasiya olunmuş səsvermə kabinası nəzərə alınmalıdır).

Nəzərə alın!

Yeni koronavirus səbəb olduğu infeksiyanın yayılmasının prevensiyası məqsədi ilə:

- ✓ Gizli səsvermə kabinələri aşağıdakı şəkildə düzəldilməlidir: səsvermə kabinəsi bir tərəfdən açıq olmalı (seçicilər üçün giriş) və açıq tərəf səsvermənin gizlilik prinsipini pozmamaq üçün səsvermə binasının divarına tərəf yönəldilməlidir;
- ✓ Səsvermə binasında konteyner yerləşdirilməlidir, ona seçici səs verdikdən sonra istifadə etdiyi qələmi yerləşdirəcək.
- ☐ Şəffaf seçki qutusu nəzərə çarpan yerdə qoyulmalıdır.
- ☐ Xüsusi zərflər üçün seçki qutusunun yaxınlığında masa yerləşdirilməlidir.
- ☐ Fotovideo çəkiliş üçün yer ayırmalıdır (fotovideo çəkiliş yeri – yazısını vurmaq məqsədəyönlüdür).

- ☐ Katib masasına zəif görənlər seçicilər üçün böyüdücü linza və xüsusi çərçivə kor seçicilər üçün yerləşdirilməlidir (mövcud olduğu təqdirdə).
- ■ Səsvermə binasında nəzərə çarpan yerdə asılmalıdır:
  - ☐ Virusun yayılmasının prevensiya tədbirləri barədə məlumat;
  - ☐ Seçicilərin vahid siyahısının ictimai informasiya üçün olan versiyası (divar siyahısı);
  - ☐ Seçicilərin xüsusi siyahısının (mövcud olduğu təqdirdə) ictimai informasiya üçün olan versiyası (divar siyahısı);
  - ☐ Aparılası seçki qutusunun siyahısının (mövcud olduğu təqdirdə) ictimai informasiya üçün olan versiya (divar siyahısı);
  - ☐ Partiyaların siyahıları;
  - ☐ Namizədlərin siyahıları;
  - ☐ Səsvermə təlimatı və MSK tərəfindən müəyyən olunmuş seçki bülletenlərinin doldurulması qaydası;
  - ☐ Hansı bülletinin batil hesab olunması barədə qanundan çıxarış;
  - ☐ Səsvermə nəticələrinin nümayiş protokolları.
  - ☐ Əgər seçki bülleteninə daxil olan hər hansı bir seçki subyekti seçkilərdə artıq iştirak etmirsə, qeyd olunan haqqında səsverə binasında və gizli səsvermə kabinasində ərizə.

2. Seçki sənədlərinin qəbulu ilə əlaqədar səlahiyyətlər:

Yadınızıda saxlayın: Dairə Seçki Komissiyası seçkilərin başlanmasına ən azı 12 saat qalmış Məntəqə seçki komissiyasına seçki komissiyaları üçün nəzərdə tutulmuş dəqiqləşdirilmiş siyahıların son versiyalarını (masaüstü siyahı), seçki bülletenlərini və xüsusi zərfləri verir. Təhvil alarkən verilmiş seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin miqdarını qəbul-təhvil protokoluna daxil edilmiş göstəricilərlə müqayisə edin. Yoxlayın ki, bülletendə sizin seçki məntəqəsinin və seçki dairəsinin nömrəsi olsun.

Səsvermə günü (31 oktyabr)
Məntəqə Seçki Komissiya sədrinin səlahiyyətləri

Yeni koronavirus (SARS-CoV-2) səbəb olduğu infeksiyanın (COVID-19) yayılmasının prevensiyası məqsədi ilə, səsvermə binasına daxil olarkən, çıxarkən və binada qalarkən və hərəkət edərkən riaət olunası sanitar-gigiyenik tələblər:

- Səsvermə günü Məntəqə Seçki Komissiya üzvləri fərdi qoruyucu vasitələrlə təmin olunmalıdırlar: maska, qoruyucu üz sipəri və birdəfəlik əlcəklərlə.
- Seçki binasında olma hüququ olan şəxs, termoskrininq (temperatur yoxlama) və dezinfeksiyaedici məhlulla əlini təmizləmədən səsvermə binasına buraxılmamalıdır. Seçicilərə qarşı termoskrininq olmur.
- Komissiya üzvlərinin birinə göstəriş verin ki, səsvermə binasının girişində, daxil olan şəxslərin sağlamlıq vəziyyətini yoxlamaq məqsədilə, səsvermə binasında olma hüququ olan şəxslərin termoskrininqin keçirilməsini təmin etsin. Qızdırma - 37 ° C və ya 37 ° C-dən çox temperatur müəyyən olduqda, şəxs temperatur nəzarətinə məruz qalır (5 dəqiqəlik fasilələrlə). Təkrar qızdırma müəyyən olunduğu halda, şəxs seçki binasına buraxılmayacaq. Komissya katibinə qızdırma halları müəyyən edildikdə, Məntəqə Seçki Komissiyasının qeydlər jurnalına qeyd etməsini göstəriş verin.
- Əgər səsvermə binasında olan şəxslərin təkrar termoskrininqə ehtiyac varsa və nəticədə qızdırma bildirilirsə, qızdırması olan şəxsə səsvermə binasını tərk etmə təlimatını verin. Əgər bu şəxs könüllü olaraq səsvermə binasını tərk etmə təlimatına əməl etmədikdə, Məntəqə Seçki Komissiyası bu şəxsin səsvermə binasından çıxarılması barədə müəyyən olunmuş aqaydada qərar qəbul edir. Komissiya katibinə qızdırma müəyyən olunduğu halda Məntəqə Seçki Komissiyasının qeydlər jurnalına qeyd etməyə göstəriş verin.

Nəzərə alın!

- ✓ Əgər partiya tərəfindən təyin olunan Məntəqə Seçki Komissiyası üzvünün hərarəti aşkar olunarsa, qeyd olunan məlumatı dərhal yuxarı Dairə Seçki Komissiyasına bildirin.
- ✓ Əgər hərarəti aşkar olunduğu səbəbdən, səsvermə binasına buraxılmadıqda və yaxud səsvermə binasını tərk etdikdə, partiyanın onun yerinə Məntəqə Seçki Komissiyasının digər üzvünü təyin etmək hüququ var. Yeni üzvə funksiyanın həvalə edilməsi məsələsinə Məntəqə Seçki Komissiyasının sədri qərar verir.
- ✓ Əgər hərarəti aşkar olunduğu səbəbdən, seçki subyektinin nümayəndəsi səsvermə binasına buraxılmadıqda və yaxud səsvermə binasını tərk etdikdə, seçki subyektinin digər nümayəndəsini təyin etmək hüququ var.
- ✓ Hərarəti aşkar olunduğu səbəbdən, partiya tərəfindən təyin olunan Məntəqə Seçki Komissiyasının yeni üzvü, seçki subyektinin yeni nümayəndəsi səsvermə binasına Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi, Gürcüstan vətəndaşının pasportunu təqdim etdikdə və müvafiq elektron proqramda təyin olunduğu barədə məlumatı yoxladıqdan sonra buraxılacaq.

- Nəzarət edin ki, səsvermə binasında olma hüququ olan şəxs maskasız səsvermə binasına buraxılmasın və səsvermə binasında yalnız maskanı istifadə edərək olsun.

Nəzərə alın!

- ✓ Sağlamlıq vəziyyətinə görə maska taxmaqda çətinlik çəkən şəxsə maskadan istifadə etməsini tələb etməyin, hansı ki, tibbi / həkimin arayışı və ya xəstəlikləri təsdiqləyən hər hansı bir sənədlə (məs.,Forma № IV-100/a və s.) təsdiq olunur.
- ✓ Maska taxma qaydaları pozulduqda, pozan şəxsə xəbərdarlıq verin. Əgər xəbərdarlığa baxmayaraq, şəxs qanunvericiliklə müəyyən olunmuş maskanı taxma qaydasını pozmağa davam edərsə, səsvermə binasını tərk etməsinə göstəriş verin. Əgər pozan şəxs səsvermə binasını tərk etmə barəsində göstərişi könüllü əməl etmədikdə, Məntəqə Seçki Komissiyası səsvermə binasından onun xaric edilməsinə dair qərar qəbul edir. Komissiyanın katibi pozan şəxs haqqında məlumatı Məntəqə Seçki Komissiyasının qeydlər jurnalına qeyd etməlidir.

Saat 07:00-08:00

- ☐ Saat 07:00 seçki məntəqəsini açın, telefonla Dairə Seçki Komissiyasına seçki məntəqəsinin açılması və komissiya üzvlərinin kvorumu barədə (7 üzv) məlumat verin.

- ☐ Səsvermə gününün Qeydlər kitabını, Qeydiyyat jurnalını, səsvermə nəticələrinin yekun protokollarını və nümayiş protokollarını (nəzərə çarpan yerdən asılır) katibə verin.

- ☐ Səsvermə binasında olmaq səlahiyyətinə malik şəxslərin akreditasiya vərəqlərini yoxlayın (şəxsiyyət vəsiqəsi ilə güvvədədir). Yadda saxlayın, səsvermə binasında olmaq hüququ yalnız qanunla müəyyən olunmuş müvafiq səlahiyyətli şəxslərin var.

- ☐ Hamının gözü qarşısında komissiyanın xüsusi möhürünün və qeydiyyatçıların möhürlərinin yerləşdiyi zərfin bütövlüyünü yoxlayın və onu açın. Komissiya katibi möhürün nömrəsini səsvermə günün Qeydlər kitabının 9-cu səhifəsinə daxil edir.

- ☐ Aparılası seçki qutusunu daşıyacaq 2 seçki komissiya üzvünü müəyyənləşdirmək üçün püşkatma keçirin (püşkatmada Məntəqə Seçki Komissiyanın rəhbər üzvləri iştirak etmirlər).
  Yadda saxlayın ki, püşkatma ilə seçilmiş aparılası qutunu aparan komissiya üzvü onun üçün verilmiş vəzifənni yerinə yetirməkdə imtina edərsə, o komissiya üzvlərinin digər funksiyaların bölüşdürülməsi üçün keçirilən növbəti püşkatmada iştirak etmə hüququnu da itirir.
  Yadda saxlayın ki, püşkatma ilə seçilmiş aparılası seçki qutunu aparan komissiya üzvləri eyni partiya tərəfindən təyin olunmuş komissiya üzvləri ola bilməz.

- ☐ Komissiyası üzvləri arasında qalan funksiyaların (seçicilər axınının nizamlayıcısı, seçicilərin qeydiyyatçısı, seçki qutusuna və zərflərə nəzarət komissiya üzvləri) bölüşdürülməsi üçün püşkatma keçirin. Komissiya katibi püşkatma nəticələrini səsvermə günün Qeydlər kitabının 3-cü vərəqinə daxil edir.

- ☐ Seçicilərin vahid siyahısında, xüsusi siyahıda və aparılası seçki qutunun siyahısında (mövcud olduğu təqdirdə) seçicilərin sayını elan edin. Komissiyanın katibi məlumatları səsvermə günün Qeydlər kitabının 6-7-ci səhifəsində və səsvermə nəticələriin nümayiş protokolunda (nümayiş protokolunda və səsvermə günün Qeydlər

kitabında xüsusi siyahıda seçicilərin sayı səsvermə bitdinkdən sonra daxil edilir) qeyd edir.

- ☐ Alınmış seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin sayını elan edin. Komissiyanın katibi alınan bülletenlərin sayını nümayiş protokollarında və səsvermə günün Qeydlər kitabının 6-7-ci vərəqinə daxil edir.

- ☐ Yoxlayın ki, seçki qutuları boşdur. Əsas və aparılası seçki qutularını fərdi nömrəyə malik möhürlə möhürləyin. Komissiyanın katibi seçki qutunun möhürünün nömrələrini və möhürlənmə vaxtını səsvermə günün Qeydlər kitabının 4-cü vərəqinə daxil edir.

- ☐ Hər bir qeydiyyatçıya verin: 300-seçicilərə (seçicilərin xüsusi həmçinin seçicilərin qeydiyyatçılarından birinə verin), müvafiq növün seçki bülletenlərinin bir bloknotonu, markirovka mayesini, qeydiyyatçının möhürünü. Komissiyanın katibi qeydiyyatçıların möhürlərinin nömrələrini səsvermə günün Qeydlər kitabının 3-cü vərəqinə daxil edir.

  Nəzərə alın!

  ✓ Qeydiyyatçıların masasında düzülmüş siyahılara uyğun olaraq seçicilərin soyadlarının əlifba sırası ilə (məs. “A” - “d”) ardıcıllığı və seçicilərin nömrələrinin ardıcıllığı (məsələn, “1” - “300”) qeydiyyatçıların masasının yanında asılmalıdır.

  ✓ Yeni koronavirusun səbəb olduğu infeksiyanın yayılmasının prevensiyası məqsədi ilə, qeydiyyatçıların masasına seçicilər üçün fərdi istifadə olunması görə nəzərdə tutulan qələmlər qoyulmalıdır.

  ✓ Qeydiyyatçılar bloknotda seçki bülletenlərinin sayının düzgünlüyünü yoxlamalıdırlar, bundan sonra qeydiyyatçılarla birlikdə seçki bülletenlərinin bloknotunun ilkvərəqində movcud olan təhvil-təslim aktına imza atmalısız.

  ✓ Əgər, qeydiyyatçıların möhürü lazımı saydan az olarsa və yaxud möhür zədələnibsə, qeydiyyatçıların sayını azaldın.

  ✓ Qeydiyyatçıların birinin masasına zəif görən seçicilər üçün böyüdücü linza və kor seçicilər üçün xüsusi çərçivə yerləşdirin (mövcud olduğu təqdirdə).

- ☐ Axının nizamlayıcısına markirovkanı yoxlayan ultrabənövşəyi fənər verin.

- ☐ Seçki qutusuna və zərflərə nəzarət edən komissiya üzvünə xüsusi zərflər və əsas seçki qutusunu təhvil verin.

- ☐ Komissiya üzvlərinə materialların verilməsindən dərhal sonra, səsvermə başlananadək komissiya katibi ilə birlikdə (birinci seçicinin göstəricilərindən başqa) yoxlama vərəqlərinin özünün surətini çıxaran formanı doldurun. Diqqət yetirin ki, komissiyanın bütün üzvləri yoxlama vərəqinə imza atsınlar.

Saat 08:00-dan

- ☐ Yoxlama vərəqini doldurmaq məqsədləri üçün nəzərə alın: birinci seçici qeydiyyatdan keçdikdən və seçki bülletenini/bülletenlərini götürdükdən sonra, komissiya katibi birinci seçici haqqında məlumatları (adı, soyadı və Gürcüstan vətəndaşının şəxsi nömrəsini) yoxlama vərəqinə daxil etməli və qeyd olunan sənədə seçiciyə imzalatdırsın. Komissiya katibi birinci seçicinin göstəricilərini həmçinin səsvermə günün Qeydlər kitabına 4-cü vərəqinə daxil edir.

  Yoxlama vərəqinin bir nüsxəsini əsas seçki qutusuna, ikinci nüsxəsini aparılası seçki qutusuna (onun mövcudluğu təqdirdə) yerləşdirin, lakin üçüncü nüsxəsini saxlayın.

- ☐ Birinci seçici qeydiyyatdan keçdikdən sonra Dairə Seçki Komissiyasına telefon vasitəsilə əsas seçki qutunsunun və aparılası seçki qutusunun (mövcud olduğu təqdirdə) möhürlənməsi, yoxlama vərəqənin/vərəqlərinin müvafiq seçki qutusu/qutularına atılması və səsvermənin başlanması haqqında məlumat verin.

Səsvermə prosesin gedişi zamanı nəzərə alın:

- Seçici seçicilərin axınını tənzimləyən komissiya üzvü üçün Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsini və yaxud Gürcüstann vətəndaşının pasportunu təqdim etdiyi zaman maskanı çıxartmağa məcburdur.

  DİQQƏT!

  Əgər seçici maskanı çıxartmayırsa, o səsvermə binasına buraxılmayacaqdır.
- Əgər markirovkanı yoxlayan xüsusi alət aşkar edər ki, seçici artıq markirovka edib, ona səsvermədə iştirak etmək qadağan ediləcək. Komissiya katibi seçicinin kimliyini səsvermə günün Qeydlər kitabının 4-cü vərəqinə daxil edir.
- Seçici seçicilərin qeydiyyatçısı komissiya üzvü tərəfindən Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsini və yaxud Gürcüstan

vətəndaşının pasportunda qeyd olunan seçicinin qeydiyyat məlumatlarını seçicilərin siyahısında mövcud olar məlumatların uyğunluğunu yoxlanıldıqda maskanı çıxartmağa məcburdur.

DİQQƏT!
Əgər seçici maskanı çıxartmayırsa, ona seçki bülleteni/bülletenləri verilməyəcəkdir.

- Seçisi səsvermədə iştirak edir, əgər seçicinin müvafiq siyahısında Gürcüstan vətəndaşının şəxsi nömrəsi, cinsi və foto şəkli ilə siyahıda olan məlumatlarla üçü tam uyğun gəlirsə (adı, soyadı, doğum tarixi, ünvanı).
- Əgər seçicinin qeydiyyatçısı seçicinin üzünü təqdim olunan sənədlərdə və ya seçicilərin siyahısında olan fotoşəkilini bir-birinə uyğun gəlmədiyini hesab edərsə, o qeyd olunanın uyğun olmadığını təsdiq etmək üçün sizə yaxınlaşmalıdır.

DİQQƏT!

✓ Əgər uyğunsuzluğu təsdiq edərsizsə, komisiya katibinə səsvermə günün qeydlər kitabına müvafiq qeyd etməsini söyləyin (seçicinin adını, soyadını və seçicinin siyahısında onun sıra nömrəsini qeyd etməklə). Bu qeydi komissiya katibi ilə birlikdə imzanızla təsdiq edin. Komissiya katibi qeydioyyat kitabına onun imzası ilə təsdiq olunan seçici tərəfindən təqdim olunan fotosurətini əlavə etməlidir.

✓ Əgər uyğunsuzluğu təsdiq etməsəniz, seçicinin qeydiyyatçısının səsvermə günü Qeydlər kitabına öz fərqli fikrini daxil etməyə hüququ var. Komissiya katibi səsvermə günü Qeydlər kitabına müvafiq qeyd etməlidir (seçicinin adını, soyadını və seçicinin siyahısında onun sıra nömrəsini qeyd etməklə). Qeydiyyatçı və komissiya katibi bu qeydi imzaları ilə təsdiq etməlidirlər. Komissiya katibi səsvermə günün Qeydlər kitabına onun imzası ilə təsdiq olunan seçici tərəfindən təqdim olunan fotosurətini əlavə etməlidir.

✓ Yuxarıda qeyd olunan prosesi yerinə yetirdikdən sonra seçiciyə səsvermədə iştirak etmə hüququnu verin.

- Əgər seçici proseduru keçməkdən imtina edərsə, səsvermədə iştirak etmə hüququnu verməyin.
- Əgər səsvermə prosesində aşkar olsa ki, seçici seçki siyahısında digər seçicinin soyadının kənar qrafada imza atıb, bu cür halda imza atılan seçicinin soyadının qrafasında imza atmalıdır. Həmçinin qeydiyyatçıya bu barədə izahat (seçicinin adını, soyadını və seçicinin siyahıdakı sıra nömrəsini göstərməklə) yazmasını bildirin.

- Əgər seçici və ya Məntəqə Seçki Komissiyanın üzvü tərəfindən bülleten korlanarsa, onda onun kənarlarını kəsib və korlanmı yazılmalıdır, imza atın və ayrı saxlayın.
- Əgər seçici seçki bülletenini müstəqil doldura bilmirsə, diqqət yetirin ki səsvermə kabinasına kömək etmək üçün seçki komissiya üzvü, namizədi, seçki subyektinin nümayəndəsi, pressa və kütləvi informasi vasitəsinin nümayəndəsi və müşahidəçi dəvət olunmasın. Seçici üçün yuxarıda qeyd olunanlardan başqa hər bir şəxs kömək edə bilər.
- Əgər seçici fiziki vəziyyətinə görə (yuxarı əzələləri olmadığı) səsvermə prosedurunu müstəqil yerinə yetirə bilmirsə, belə halda qeydiyyatçının yadına salın ki, seçiciyə seçki bülletenini verərkən müvafiq siyahının “seçicinin imzası” qrafayasına “fiziki şəxs” qeyd etsin və onu imzası ilə təsdiqləsin.
- Vahid siyahıda “xaricdə yerləşir” və yaxud “konsulluq qeydiyyatındadır” statusa malik olan seçici, səsvermədə ümumi qaydada iştirak edir.

Saat 09:00-dan

- ☐ Püşkatama yolu ilə müəyyənləşdirilmiş komissiyanın 2 nəfər üzvünə aparılası seçki qutusunun vasitəsilə səsvermə keçirməyi həvalə edin və onlara verin:
  - ☐ Aparılası seçki qutusunun siyahısını;
  - ☐ Seçicilər qeydiyyatçısı tərəfindən imza və qeydiyyatçının möhürü ilə təsdiq olunmuş lazımi sayda müvafiq növün seçki büllütenləri;
  - ☐ Xüsusi zərfləri (aparılası seçki qutusunun siyahısında olan seçicilərə uyğun olaraq);
  - ☐ Seçicilər üçün fərdi istifadə etmək üçün nəzərdə tutulmuş qələmlər (aparılası seçki qutunun siyahısında mövcud olan seçicilərə əsasən);
  - ☐ Möhürlənmiş aparılası seçki qutusu, ora nəzarət vərəqi yerləşdirilməlidir;
  - ☐ Aparılası seçki qutusunun kəsiyini möhürləmək üçün möhür (aparılası seçki qutusu aparılası seçki qutusunun vasitəsilə səsvermə bitdikdən sonra möhürlənir).

Komissiya katibinə səsvermə günün Qeydlər kitabının 4-cü vərəqində aparılası seçki qutusunu apara komissiya üzvləri üçün veriləsi seçki bülletenlərinin sayını, həmçinin aparılası seçkii qutusunun seçki məntəqəsindən aparılan vaxtı qeyd edir.

Nəzərə alın!
Aparılası seçki qutunu aparan Məntəqə Seçki Komissiyasının üzvləri və nəzarətçilər aparılası seçki qutu ilə səsvermə prosessində təchiz olunmalıdırlar və maska, qoruyucu üz sipəri, əlcəklər və əlin dezinfeksiya edici məhluldan istifadə etməlidirlər.

Saat 10:00, 12:00, 15:00 və 17:00-da
Qeydiyyatçılardan xahiş edin ki, səsvermə prosesinə mane olmadan, seçicilərin siyahılarında seçicilərin imzaları və onlar tərəfindən verilmiş bülletenlərin sayını (komissiyanın sədrinə verilmiş korlanmış seçki bülletenlərin sayı daxil olmaqla) saysınlar. Verilmiş seçki bülletenlərin sayını müəyyən etmək komissiya sədrindən alınmış seçki bülletenlərinin sayına qeydiyyatçıda qalan seçki bülletenlərinin sayına müqayisə etməklə mümkündür. Məlumatların düzgünlüyünü sonrakı formula ilə yoxlayın:

Verilmiş seçki bülletenlərin sayı − Korlanmış seçki bülletenlərin sayı = Seçicilərin imzalarının sayı

Əgər göstəricilər arasında fərq aşkar edilərsə, seçicilərin qeydiyyatçısı dərhal izahat yazmalıdır, bu izahatı səsvermə nəticələrin yekun protokolunu doldurarkən ona əlavə olunmasını nəzərə alın.

Hər bir qeydiyyatçı tərəfindən saat 10:00, 12:00, 15:00, 17:00-da alınan imzaların sayını onlar tərəfindən yazılmış izahatı (mövcud olduğu təqdirdə) nəzərdə tutaraq cəmləşdirin və məlumatları dərhal Dairə Seçki Komissiyasına qısa mesajla (sms-lə) göndərin.

Saat 12:00 və 17:00-da seçicilər siyahısında sayılmış seçkidə iştirak edən seçicilərin imzalarının sayını komissiya katibi Qeydlər kitabının 6-7-ci və səsvermə nəticəsinin nümayiş protokollarına daxil edir.

Tövsiyyə!
Qeydiyyatçılardan alınmış göstəriciləri qeyd etmək məqsədilə nümunə şəklində göstərilən cədvəli (əlavə N) istifadə edə bilərsiniz.

Saat 20:00-a dək
Aparılası seçki qutusu seçki məntəqəsinə saat 20:00-da gec olmayaraq qaytarılmalıdır. Aparılası seçki qutusu seçki məntəqəsinə qaytarıldıqda komissiya katibinə aparılası qutunun siyahısında imzaların,

istifadə edilməmiş və ya korlanmış seçki bülletenlərin və xüsusi zərflərin sayının düzgünlüyünü yoxlamasını söyləyin. Uyğunsuzluq aşkar olduğu təqdirdə aparılası seçki qutusunu aparan komissiya üzvləri izahat yazmalıdırlar səbəbi göstərməklə. İzahatda qeyd olunan məlumatları səsvermə nəticələrin yekun protokolunu doldurarkən nəzərə alın.

İstifadə olunmamış seçki bülletenlərin və xüsusi zərflərin künclərini kəsin, yazın korlanmışdır və imza atın. Komissiya katibinə seçicilərin imzalarının sayını aparılası seçki qutusunun siyahısında, istifadə edilməmiş seçki bülletenlərin sayını, həmçinin seçki məntəqəsində qutunun qaytarılma vaxtını Qeydlər kitabının 4-cü vərəqinə daxil edir.

Saat 20:00 –dan seçki qutusunun açılmasına qədər

☐ Saat 20:00-da seçkilərin başa çatdığını elan edin. Komissiya üzvlərindən birinə növbədə dayanmış seçiciləri saymağı həvalə edin (mövcud olduğu təqdirdə). Komissiya katibi qeyd olunan məlumatı səsvermə günün Qeydlər kitabının 4-cü vərəqinə daxil edir. Səsvermə başa çatdıqdan sonra seçki məntəqəsinin qapısını bağlayın və qutunun kəsiyini möhürləyin.

☐ Komissiya katibinə səsvermə günün Qeydlər kitabının 26-cı və 27-cı vərəqində səslərin sayılma vaxtında səsvermə binasında olan şəxsləri göstəricilərini daxil etməsini tapşırın.

☐ Səsvermə başa çatdıqdan sonra püşkatma keçirilənədək, hər bir qeydiyyatçıya tapşırın ki, verilmiş seçki bülletenlərinin sayını (aparılası seçki qutusunun sıyahısına uyğun olaraq verilmiş bülletenləri nəzərə alaraq), korlanmış seçki bülletenlərinin sayını, seçicilərin imzalarının sayını onların əlində olan vahid və xüsusi siyahılarda (onlar tərəfindən yazılmış izahatlarda qeyd olunan məlumatları nəzərə alaraq) və aparılası seçki qutunun siyahısında (aparılası seçki qutunu aparan komissiya üzvlri tərəfindən yazılmış izahatlarda qeyd olunan məlumatları nəzərə alaraq) hesablasınlar.

Verilmiş seçki bülletenlərin sayını müəyyən etmək komissiya sədrindən alınmış seçki bülletenlərinin sayına qeydiyyatçıda qalan seçki bülletenlərinin sayına müqayisə etməklə mümkündür.

Məlumatların düzgünlüyünü sonrakı formula ilə yoxlayın:

Verilmiş seçki bülletenlərin sayı − **Korlanmış seçki bülletenlərin sayı** = **Seçicilərin imzalarının sayı**

Əgər bərabərlik arasında fərqlik aşkar edilsə, seçicilərin qeydiyyatçısına yenidən saymağı və miqdarını dəqiqləşdirməyi həvalə edin. Əgər bərabərlik arasında fərqlik yenidən aşkar edilsə, qeydiyyatçıdan izahat yazmağı xahiş edin, lakin orada qeyd olunan məlumatları səsvermə günün nəticələrinin yekun protokollarına əlavə edilməsini nəzərə alın.

- ☐ Yuxarıda göstərilən məlumatları müəyyən etdikdən sonra, qeydiyyatçıları səsvermədə iştirak edən seçicilərin bərabərlik məlumatlarını (qadınların sayı) bütün növ siyahıda saymağa tapşırıq verin. Məlumatları Dairə Seçki Komissiyasına verin.

- ☐ Səsvermə prosedurlarını başlamaq məqsədilə, komissiya üzvləri arasında dörd sayıcını seçməq üçün püşkatma keçirin. Komissiya katibi püşkatma nəticələrini səsvermə günün qeydlər kitabının 3-cü vərəqinə daxil edir.

- ☐ Püşkatma yolu ilə məntəqədə olan seçki subyektinin nümayəndəsindən 2 nəfərdən çox olmayaraq, nümayəndə seçin, bunlar isə sayıcılarla birlikdə həqiqi və batil olunmuş seçki bülletenlərinin hesablanması prosesində iştirak edirlər. Yadda saxlayın ki, o seçki subyektlərinin nümayəndələri püşkatmada iştirak etmirlər, hansılar tərəfindən ki, təyin olunmuş komissiya üzvləri püşkatma ilə seçilmiş sayıcılardılar. Komissiya katibi püşkatma nəticələrini səsvermə günün Qeydlər kitabının 3-cü vərəqinə daxil edir.

- ☐ Əgər müşahidəçilər öz tərkiblərindən, qarşılıqlı razılaşma əsasındamüşahidəçilər arasında 2 nəsarətçini seçmək üçün püşkatma keçirin. Komissiya katibi müvafiq məlumatları səsvermə günün Qeydlər kitabının 3-cü vərəqinə daxil edir.

- ☐ Sayıcılara göstəriş verin ki, seçicilərin vahid siyahısında, xüsusi siyahıda və aparılası seçki qutusunun siyahısında seçicilərin imzalarının sayını saysınlar (mövcud olduğu təqdirdə).

  Komissiya katibi sayıcılar tərəfindən sayılmış seçicilərin imzalarının sayını, seçicilərin qeydiyyatçıları tərəfindən yazılmış izahatlarda qeyd olunan göstəriciləri nəzərə alaraq (mövcud olduğu təqdirdə), səsvermə günün Qeydlər kitabının 6-7-ci səhifəsinə və nümayiş protokollarınaa daxil edir.

- ☐ Komissiya katibinə göstəriş verin ki, seçicilərin vahid, xüsusi və aparılası seçki qutusunun siyahıları (mövcud olduğu təqdirdə) masaüstü versiyasını, istifadə edilməmiş və korlanmış bülletenləri ayrı-ayrı paketlərə yerləşdirsin. Komissiya katibi paketə yerləşdirmədikdən istifadə edilməmiş bülletenlərin künclərini kəsməlidir.

- ☐ Sayıcılara göstəriş verin ki, seçicilərin vahid, xüsusi və aparılası seçki qutusunun siyahılarının masaüstü versiyasını, istifadə edilməmiş və korlanmış bülletenlərinin paketlərini və seçicilərin qeydiyyatçılarının möhürlərini ayrı-ayrılıqda möhürləsinlər.

  Möhür zolunu sayıcılarla birlikdə imzalayın. Möhürlənmiş zərfin üzərində Dairə və Məntəqə Seçki Komissiyasının adını, nömrəsini, seçki sənədlərinin növünü yazın.

Seçki qutusunun açılması, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun doldurulması

- ☐ Seçki qutusunun, eləcə də aparılası seçki qutusunun (mövcud olduğu təqdirdə), möhürünün bütövlüyünü yoxlayın.

- ☐ İlk növbədə, aparılası seçki qutusunu (mövcud olduğu təqdirdə) açın. Sayıcılar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və komissiyada müqayisə məqsədilə saxlanılmış yoxlama vərəqinə oxşarlığını müəyyən edirlər.

- ☐ Əsas seçki qutusunu açın. Sayıcılar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və onun həqiqiliyini təsdiq etmək məqsədilə onu komissiyada müqayisə etmək üçün saxlanılmış yoxlam vərəqi ilə müqayisə edirlər.

☐ İstisna halında yaradılmış seçki məntəqəsinin seçki qutusunu (mövcud olduğu təqdirdə) açın. Sayıcılar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və onun həqiqiliyini təsdiqetmək məqsədilə onu komissiyada müqayisə etmək üçün saxlanılmış yoxlama vərəqi ilə müqayisə edirlər.

☐ Əgər hər şey öz qaydasında olarsa sayıcılar əsas, aparılası vı istisna halında yaradılmış seçki məntəqəsinin seçki qutusundan tökülmüş zərfləri bir-birinə qarışdırırlar.

☐ Yoxlama vərəqlərini möhürləyin. Möhürlənmiş paketə seçki məntəqəsinin adını, nömrəsini, sənədlərin növünü paketin üzərində qeyd edin və imzalayın.

☐ Sayıcılara göstəriş verin ki, seçki bülletenləri çeşidləsinlər.

Nəzərə alın!

✓ Yeni koronavirus səbəb olduğu infeksiyanın yayılmasının prevensiyası məqsədi ilə, sayıcılar masalar arxasında elə yerləşməlidirlər ki, bir-birilərinə üzbəüz olmasınlar.

✓ Birinci sayıcı: xüsusi zərfdən seçki bülletenini/bülletenlərini çıxarır; seçki bülletenlərinin düzgünlüyünü yoxlayır; kimə səs verildiyini elan edir; eyni növdə seçki biuletinini ikinci sayıcıya, ikinci növü-üçüncü sayıcıya verir; batil sayılmış seçki bülletenləri, şübhəli hesab olunan seçki bülletenləri və müəyyən olunmamış nümunənin bülletenləri dördüncü sayıcıya verir; xüsusi zərfləri ayrıca qoyur.

✓ Sayıcılar: bülletenləri ayrı-ayrılıqda düzürlər, hər bir seçki subyektinə verilmiş səslərə uyğun olaraq; müəyyən olunmamış numunənin bülletenləırini; batil hesab olunmuş bülletenləri; şübhəli hesab olunan bülletenləri.

☐ Komissiya ilə birlikdə şübhəli sayılan seçki bülletenlərinə bir-bir baxın (mövcud olduğu təqdirdə). Qərar səs çoxluğu ilə qəbul olunur. Səslərin bərabərliyi halda komissiya sədrinin səsi həlledicidir.

☐ Sayıcılara göstəriş verin ki, batil hesab olunmuş bülletenləri və hər bir seçki subyektinə verilmiş səsləri/seçki bülletenlərini hesablasınlar.

- ☐ Hər bir seçki subyekti tərəfindən alınan səslərin və batil bülletenlərin sayını və komissiya katibi ilə məlumatların düzgünlüyünü yoxlayın. Komissiya katibi alınan nəticəni səsvermə günün Qeydlər kitabının 6-7-ci vərəqinə və səsvermə nəticələrin nümayiş protokoluna daxil edir.

- ☐ Sayıcılara göstəriş verin ki, paketləşdirib möhürləsinlər: batil seçki bülletenlərini (digər seçki məntəqisi üçün ayrılmış bülletenlər ayrıca möhürlənir, mövcud olduğu təqdirdə), hər bir seçki subyektinə məxsus olan seçki bülletenlərini.

  Hər bir seçki subyektinə məxsus olan seçki bülletenlərinin paketlərinə Dairə və Məntəqə Seçi Komissiyanın adını nömrəsini, seçki subyektlərinin göstəricilərini (adı və soyadı) və seçki bülletenlərinin sayını qeyd edin.
  Batil seçki bülletenlərinin paketlərinə Dairə və Məntəqə Seçki Komissiyalarının adı və nömrəsi, seçki bülletenlərinin növü və sayı qeyd olunmalıdır.

  Paketlərin möhür zolunda sayıcılarla birlikdə imza atın.

- ☐ Komissiyanın katibi sizinlə razılaşma əsasında, səsvermənin nəticələrinin yekun protokollarını doldurur. Səsvermənin nəticələrinin yekun protokollarını tərtib edərkən qeydiyyatçıların izahatlarında (mövcud olduğu təqdirdə) göstərilən göstəricilər nəzərə alınmalıdır.

  Komissiyanın bütün üzvü səsvermə nəticələrinin yekun protokollarını imzalamağa məcburdur, bununla onların seçki məntəqəsində olduqları təsdiqlənir. Səsvermə nəticələrinin yekun protokolları komissiyanın xüsusi möhürü ilə təsdiqləməlisiz.

  Komissiya katib səsvermə nəticələrinin yekun protokollarını Qeydiyyat jurlanında verilmiş sənədlərin hissəsində qeydiyyatdan keçirir.

  Nəzərə alın! səsvermə nəticələrinin yekun protokollarında daxil olunmuş göstəriciləri düzəltmək qadağandır.

Səsvermə nəticələrinin yekun protokolu və dəyişirilmə protokolunun tərtib edilmə qaydası Məntəqə Seçki Komissiya üzvlərinin dərslik təlimatında - III hissə, III hissə “Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun tərtib edilməsi” yarımbəndinə baxın.

☐ Seçki nəticələrini yekun protokollarının fotosurətini verərkən (istənilən halda) katiblə birlikdə imza atmalı və komissiyanın xüsusi möhürü ilə təsdiq etməlisiniz. Fotosurəti alan şəxs Qeydlər kitabında onun almasını imzası ilə təsdiqləyir.

Nəzərə alın! Səsvermə nəticələrinin yekun protokolları/dəyişirilmə protokolları ilə əlaqədar komissiya üzvlərinin izahatları (mövcud olduğu təqdirdə), tələb olunma əsasında Dairə Seçki Komissiyası tərəfindən tələb olunuqdan 2 gün ərzində verilir.

☐ Komissiyanın xüsusi möhürünü ayrı-ayrı zərflərdə möhürləyin (komissiyanın xüsusi möhürünün möhürlənmiş zərfinə komissiyanın bütün üzvləri imza atırlar); səsvermə günün Qeydlər kitabı ərizə/şikayətlərlə birlikdə.

Yadda saxlayın! Qeydiyyat jurnalı və səsvermə nəticələrinin yekun protokolları möhürlənmir.

☐ Möhürlənmiş seçki sənədini böyük qutuya/torbaya yerləşdiri və Dairə Seçki Komisiyasına aparın. Qutudan/torbadan ayrı səsvermə nəticələrinin yekun protokollarını, dəyişirilmə protokolları ilə birlikd (mövcud olduğu təqdirdə) və qeydiyyat jurnalını, komissiya üzvlərinin izahatlarla birlikdə (mövcud olduğu təqdirdə), həmçinin seçki gününün Qeydiyyat kitabını və ərizə-şikayətlərin möhürlənmiş paketlərini aparın.

Nəzərə alın!
Məntəqə Seçki Komissiya sədri ərizə/şikayətə (movcud olduqda) dərhal müvafiq reaksiya etməyə və mövcud olan pozuntunu aradan qaldırmağa məcburdur.

Səsvermə günün ərizə/şikayətlərlə bağlı komissiya sədri tərəfindən həyata keçiriləsi səlahiyyətləri detallı olaraq seçki komissiya üzvlərinin dərslik təlimatının IV hissndə baxın.

Əlavə N1- nümunə

Qeydiyyatçılardan qəbul olan məlumatları cədvələ əks edin							
Məlumatları yoxlayın		**Qeydiyyatçı**					**SMS-lə göndərin**
		I	**II**	**III**	**IV**	**V**	
Saat 10	Verilmiş bülletenlər						İmzaların cəmi ⇩
	Korlanmış bülletenlər						
	İmzaların sayı bütün növ siyahıda						
	İmzaların sayı izahata əsasən						
Saat 12	Verilmiş bülletenlər						İmzaların cəmi ⇩
	Korlanmış bülletenlər						
	İmzaların sayı bütün növ siyahıda						
	İmzaların sayı izahata əsasən						
Saat 15	Verilmiş bülletenlər						İmzaların cəmi ⇩
	Korlanmış bülletenlər						
	İmzaların sayı bütün növ siyahıda						
	İmzaların sayı izahata əsasən						
Saat 17	Verilmiş bülletenlər						İmzaların cəmi ⇩
	Korlanmış bülletenlər						
	İmzaların sayı						
	İmzaların sayı izahata əsasən						
Yekun (Saat 20)	Verilmiş bülletenlər						İmzaların cəmi ⇩
	Korlanmış bülletenlər						
	İmzaların sayı bütün növ siyahıda						
	İmzaların sayı izahata əsasən						
	Seçkilərdə iştirak edən qadınların sayı						

DİQQƏT!

- ✓ Məlumatların düzgünlüyünü sonrakı formula ilə yoxlayın: qeydiyyatçılar tərəfindən verilmiş bülletenlərin sayına – korlanmış bülletenlərin sayını = seçicilərin imzalarının sayı.
- ✓ Qeydiyyatçılarla göstəriciləri proporsional seçki bülletenlərinə görə yoxlamaq tövsiyyə olunur.